

Høje-Taastrup Lokalhistorisk Forening

Heje-Taastrup Lokalhistorisk Forening

Medlemsblad, oktober 2024.
Årgang 45. Nr. 4

Redaktør (ansv.):

Lisa Møldrup Ulriksen
Tlf.: 5189 4500

Layout og tryk:

Addbrand Denmark A/S

ISSN 1901-8274

Medlemsbladet udkommer
4 gange årligt.

Oplag: 230 stk.

Forsidebillede

Så er der afgang med Hedeland's Veteranbane. Foto Peter Mose

Indhold

- 2** Formanden har ordet
- 3** Høje-Taastrup i fortid og nutid
- 4** Vi var også med på seniormessen
- 5** Togtur
- 6** Jens Pedersen og Hulkærgaard
- 9** Historie Café i efteråret
- 12** Juleturen
- 13** Arkivernes dag
- 14** Hvor er billedet taget?
- 15** Bestyrelse og udvalg
- 16** Baglommen: Kalender

Formanden har ordet

Så er vi kommet godt igennem sommeren, og et efterår venter. Vi håber at alle har det godt. I foreningen har vi haft gang i mange ting i løbet af sommeren. Vi har haft 2 frivilligheds dage, en i Taastrup og en i Hedehusene. Begge dage var det super godt vejr, og mange mennesker der kom forbi og snakkede.

Vi har for første gang været med på Seniormessen i Taastrup, og det var en rigtig god eftermiddag, med utrolig mange besøgende.

Efterårets første foredrag var med Hans Peter Hansen, et spændende foredrag hvor der blev fortalt om Høje Taastrup. Og der er to rigtig gode foredrag i vente, nemlig Maria Brøndum fra Grennesminde og Anders Dalsgård der fortæller om Modstandsbevægelsen på Vestegnen.

Vi har været på en "smuttur" i Hedeland og køre med toget. Vi startede med at få fortalt lidt historie om toget i Hedeland, hvorefter vi kørte af sted. Vi kørte ud hvor bussen slutter, og her spiste vi vores medbragte sandwich. Det var rigtig godt vejr og vi havde nydt maden og vejret, gik ture tilbage. En rundvisning på værkstedet var afslutningen på en rigtig god tur.

Vi har i år en juletur der går til Taastrup Nykirke, det bliver den 17. december kl. 12.00-14.00, Vi glæder os til at præsten Thomas Laurberg Vedel fortæller om kirken.

Vandtårnet er stadig lukket, og der er ikke noget nyt om hvornår det bliver åbnet igen.

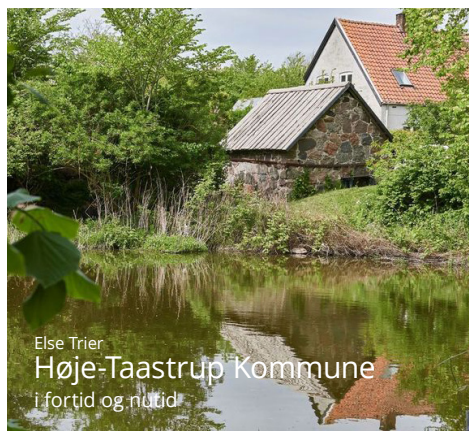
Fra bestyrelsen skal vi ønske en rigtig glædelig jul og et godt nytår.

Lisa Møldrup Ulriksen

Køb bogen til introduktionspris

Hvem kan til fulde forstå sin by uden at vide, hvordan den er blevet til?

Når man læser Else Triers spændende bog om Høje-Taastrup Kommune opdager man, at vi ikke kun har mindesmærker fra oldtiden og middelalderen, men også hvor rivende stærkt udviklingen er gået de sidste 75 år.

Det er måske her man opdager, at historien kommer os ved! At vores omgivelser og samfunds institutioner og traditioner er præget af de mennesker, der befolkede vores kommune i årtierne, århundrederne og årtusinderne før os.

Det er derfor en stor glæde, at Høje-Taastrup Turistforening nu kan udgive en revideret og ajourført udgaven af historiker Else Triers bog *Høje-Taastrup Kommune i fortid og nutid*, der udkom første gang i 1993.

Den store interesse for bogen gennem de sidste 31 år vidner om et meget stort engagement i lokalsamfundet blandt kommunens borgere. Else Triers bog imødekommer og stimulerer dette engagement. Else Trier har

skrevet en spændende og indsigtsfuld bog, om det sted vi bor, hvad enten vi er tilflyttere eller barnefødt i Høje-Taastrup Kommune.

Ved at sætte fokus på den lokale historie for Høje-Taastrup Kommune, skulle alle kommunens beboere, unge som gamle, kunne få en fornemmelse af de lokalhistoriske rødder. Kommunens mange tilflyttere - indbyggere og virksomheder – kan få en fornemmelse af den historie, der ligger bag den jord, de er flyttet til.

Bestil bogen inden den 10. oktober

Bogen udkommer den 31. oktober. Vi har reserveret et antal, som kan tilbydes foreningens medlemmer til en pris af kr. 250,-. Normalprisen er kr. 295,-.

Sådan får du bogen med foreningsrabat:

Send en E-mail til peter.mose@privat.tele.dk – skriv dit medlemsnummer og hvor mange bøger du ønsker.

Indbetal kr. 250,- på foreningens konto:

Reg. nr. 5333

Konto nr. 0242689.

Så sørger vi for, at bøgerne bliver leveret, så snart vi har modtaget dem fra forlaget.

Vi var også på seniormesse

Foreningen har tradition for at have en stand på Frivillighedsdagene i Taastrup og Hedehusene. Og det havde vi naturligvis også i år.

Lisa og Bodil fortalte om foreningen på Seniormessen.

Frivillighedsdagen havde i samarbejde med Seniorrådet, OK Klubben, Veteransport i TIK og Danske Seniorer arrangeret én Seniormesse i Taastrup. Den blev afholdt den 28. august i Taastrup Idrætscenter. Der havde vi også en stand.

I alt 36 foreninger, firmaer og servicestationer med tilbud til seniorer var med på messen. Der kom rigtig mange besøgende til messen og vores stand. De første fire timer havde Lisa, Bodil og Peter travlt med at svare på spørgsmål og fortælle om hvad vores forening kan tilbyde som folkeoplysende forening. Da klokken nærmede sig 19.00, var det tydeligt, at det var blevet aften og spisetid for mange af gæsterne, der nu havde forladt messen. Indtrykket var dog alt i alt, at messen havde været en succes.

Fra Frivillighedsdagen i Hedehusene.

På frivillighedsdagen i Taastrup, der i år var lagt før Sankt Hans, bød den første dag i juni på flot vejr. Det var blevet sommer, og mange lagde vejen forbi Taastrup Hovedgade. Også i Hedehusene i september var det flot sommervejr, der nok gjorde sit til, at mange besøgte standene. I bestyrelsen er vi overbeviste om, Frivillighedsdagene og Senior Messen er gode muligheder for at gøre reklame for foreningen. Og om muligt at få nye medlemmer. Dem kan vi ikke få nok af og de er altid velkomne.

Togtur

Det var dejligt sommervejr da vi tog med firetoget ud i Hedeland.

Bruno Jensen fra Hedelands Veteranbane fortalte både før, under og efter togturen om veteranbanen i Hedeland. Før togturen fik vi en omvisning i banens museum.

På Fem Ege blev de medbragte sandwicher nydt inden turen gik retur til Hedehusene.

For de mest teknisk interesserede var der efter ankomst til Hedehusene mulighed for at se remissen og værkstedet.

Det hele startede for 50 år siden, da en gruppe personer med interesse for smalsporede baner mødtes på biblioteket i Køge. Målet var at anlægge en smalsporet veteranbane. Mange ider og forslag til beliggenhed blev forelagt uden held. Først da Høje-Taastrup kommune i 1975 tilbød muligheden for at Hedehusgården og Hedeland kunne danne ramme om den nydannede klubs aktiviteter.

Allerede samme år blev de første lokomotiver indkøbt, De var af Nakskov roebaner solgt til ophugning, men blev i sidste øjeblik reddet, så der i dag kan køres med rigtig damp på veteranbanen. Også de første vogne stammede fra roebanerne. Også de blev reddet lige før forvandlingen til skrotjern.

I maj 1977 var de første 100m spor blevet lagt, og banen kunne indvies sammen med

Hedeland. Siden da er banen løbende blevet forlænget, så vi nu kan nyde en 5km lang tur. Og der er blevet indkøbt og restaureret meget materiel, En god håndfuld lokomotiver, både damp og diesel, og naturligvis et stort antal person- og godsvogne.

Håbet er, at banen en gang i fremtiden kan forbinde Hedehusene med Tune.

Bruno Jensen var vores guide og fortæller.

Jens Pedersen og Hulkærgaard

Vejen Hulkærvej har fået sit navn efter Hulkæret, en lavning med vand i, samt Hulkærgaard, en af de 3 store gårde i Landsbyen Kallerup, og på hvis marker Hulkærvej fører over.

Hedehusene Kro ca. 1910.

Iførrigt er det meste af stationsbyen Hedehusene, vest for Kallerupvej og syd for banen bygget på jord som tidligere hørte til Hulkærgaard.

Hulkærgaard kan føre sin historie mere end 400 år tilbage i tiden, ejet bl. a. Skjoldenæsholm gods og den Nissenske Stiftelse.

Ifølge en skattemliste fra 1600 nævnes en beboer på gården med navnet Jep Jensen. Dennes søn Jens Ibsen fæster gården 1638 -39 til sin død i 1652.

Hans enke Gunhil Pedersdatter bliver i 1653 gift med Jens Lydersen, som fæster gården til sin død 1686, hvorefter Gunhil Pedersdatter atter overtager gården indtil hendes død 1688.

I 1775 overtages gården af Haagen Christoffersen, derefter af sønnen Peder Haagensen, hvis datter Gundil Pedersdatter i 1804 bliver gift med Hemming Nielsen, som overtager gården i 1805.

Hemming dør i 1825, og 1826 gifter enken sig med Jens Nielsen, der dør i 1838, Gundil Pedersdatter dør i 1862.

I 1847 bliver Peder Olsen gift med Karen, Hemming Niensens datter. Samtidig fæster han gården som den sidste fæster.

I 1859 – 60 var Peder Olsen formand for Sogneforstanderskabet i Høje-Taastrup, svarende til vor tids borgmester.

1880 købes jorden af Københavns Magistrat. Gården bliver derefter delt i 2 halvdele, sønnen Jens Pedersen (mere om ham senere) overtager Hulkærgaard, med det halve jordtilliggende, og hans broder Peder Pedersen overtager den anden halvdel og bygger Teglværksgaarden.

Jens Pedersen var som nævnt en af pionererne i Hedehusenes historie. Han blev født på Hulkærgaard i 1851, og overtog som nævnt halvdel af "den fædrede gaard" i 1873.

Noget kunne tyde på, at han har haft lidt penge på kistebunden, eller også har han solgt nogle byggegrunde.

I alle tilfælde fik han lyst til at blive kromand, idet han i 1881 lod opføre en Jernbanekro eller "Den nye Jernbanekro", overfor Hedehusene station. I starten bestod den kun af en restaurant og en rejsestald, men blev senere udvidet.

Jens Pedersen var selv krovært og boede på kroen, indtil han bortforpagtede den, for helt at sælge den i 1906.

Vejen fra Hedehus Kroen mod Hulkærgaard i Kallerup blev lokalt kaldt Jens Pæ'sens Krovej, ligesom det nordlige stykke ved gården blev kaldt Koksveje, idet Jens Pedersen havde belagt vejen med sorte koksslagger i stedet for skærver.

Jens og Ane Pedersen med børn.

Jens Pedersen havde lyst til nye udfordringer, så i 1909, byggede han et helt mejeri, Kallerupgaarde Mejeri, ved det nuværende Vesterkøb 19, som konkurrent til Andelsmejeriet Hedelykke. I dag er der forretninger i den gamle mejeribygning.

1915 ville man oprette en ny skole i Hedehusene, og Jens Pedersen tilbød straks en "gratis" byggegrund ved Vesterkøb, for at få byens centrum samlet omkring Stationen.

En anden gårdejer, H. P. Henriksen, Kallerupgaard, tilbød også en byggegrund, beliggende mellem Stationen og Baldersbrønde. Denne grund blev foretrukket, og Hedehusene Skole blev indviet i 1916.

Historien gentog sig i 1918 hvor man ville bygge en kirke i Hedehusene. Jens Pedersen tilbød at skænke en grund på 10.000 kvadratalen ved Vesterkøb og Hans Peter Henriksen

Hulkærgård en vinterdag i 1920'erne.

tilbød en tilsvarende grund over for Hedehusene skole.

Bølgerne gik højt i byen, og sagen blev først afgjort da Kirkeministeriet bestemte at kirken skulle ligge ved skolen. Ansgarkirken blev indviet i 1921.

Jens Pedersen ejede flere ejendomme i Hedehusene og oprettede i 1918, Ny Fløng Vandværk.

Jens Pedersen døde i 1934 efter et aktivt liv, hvor han havde forstået at sætte sit præg på byen, som en stor pioner og foregangsmand.

Kilder: bl.a. bogen "Hedehusene, Kallerup og Baldersbrønde gennem tiderne af Martin Hansen" og "Taastrup Avis", 4. april 2001. "Vejen jeg bor på, 58" af Ib Sandahl.

Billeder: Arkivdk.

Historie Café

Foto: Jytte Klamer.

Efterårets foredrag kom godt i gang med fortællinger fra Høje Taastrup

Hans Peter Hansen fortalte om livet i Høje Taastrup og Taastrup på hans fars og bedstefars tid.

Der blev lyttet intenst til fortællingen efter at smørrebrødet var nydt og kaffen serveret.

Arrangementer efterår 2024

Der er endnu to spændende fortællinger og foredrag i efteråret. Og ”snakkemødet” i oktober.

Arrangementerne i Historie Café afholdes altid på en onsdag kl. 18.30. I Taastrup Kulturcenter Poppelalle, lokale 3.

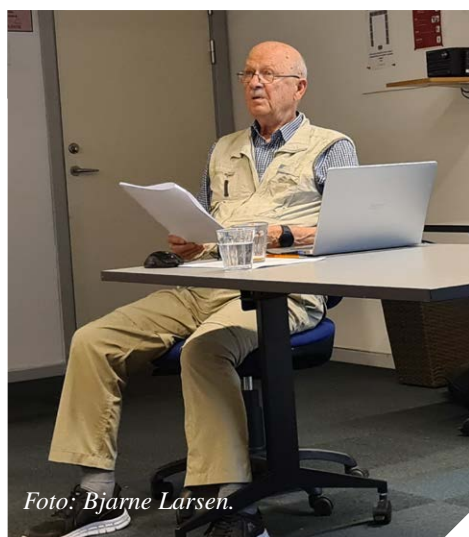

Foto: Bjarne Larsen.

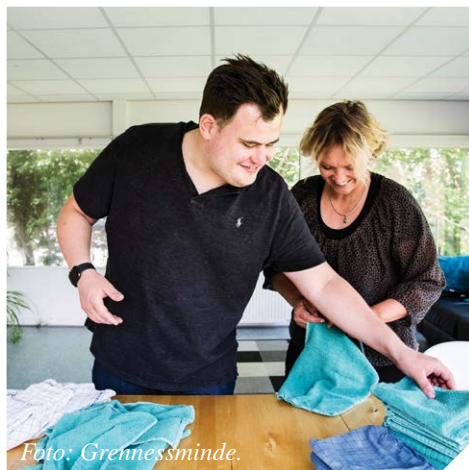

Foto: Grennessminde.

Den 9. oktober er det Grennessmindes forretningschef, **Maria Brøndum**, der vil fortælle om det store arbejde, der udføres i den socialøkonomiske virksomhed Grennessminde i Taastrup, som er et bo – arbejds- og uddannelsessted for mennesker med særlige behov. Grennessmindes grundholdning er, at arbejdsfællesskaber bidrager til, at det enkelte menneske vokser og udvikler sig. Gennem uddannelse og botilbud skaber de stier til meningsfulde liv med job, trivsel og kolleger. Arrangementet er med kaffe.

Husker du?

Den 30. oktober er det ”snakkemøde”. Vi viser en film eller billeder fra Høje-Taastrup Kommune i gamle dage. Kom og bidrag med de minder du har fra det der vises.

Mødet er med kaffe.

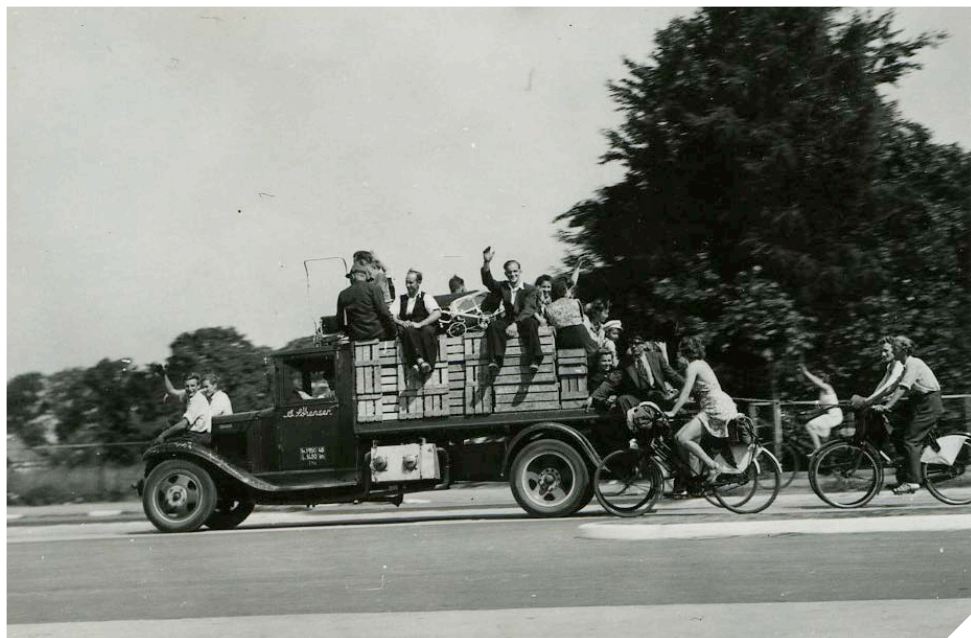

Den 13. november skal vi høre om besættelsestiden i Taastrup. Det er museumsinspektør **Anders Dalsager** som vi kan glæde os til når han fortæller om **KRIGEN PÅ VESTEGNEN**.

I 1943 og 1944 kom verdenskrigen til Vestegnen. Igen og igen sprængte danske modstandsfolk tog og fabrikker, der arbejdede for den tyske besættelsesmagt. Mens tyskerne slog igen med vejspæringer, spærretid og nedskydninger af civile. I foredraget fortæller historiker og arkivleder Anders Dalsager med ord og billeder om kampene mellem modstandsfolk og myndigheder vest for København under besættelsen. Og han viser, hvad der sker med lokalsamfund, når de rammes af kampe og krigshandlinger.

Anders Dalsager er uddannet historiker og leder af Hørsholmarkivet. Han har tidligere været ansat på Kroppedal Museum og har beskæftiget sig indgående med besættelsens historie. (FOTO: Hørsholmarkivet).

Arrangementet er med spising, smørrebrød.

Flygtninge på Roskildevej nær Taastrup 1944. Arkiv.dk

Tilmelding til arrangementerne skal ske til:

Foreningens kasserer, Hanne Stampe Jensen. Tilmeld helst pr. mail jensenhannestampe@gmail.com eller med kontaktformularen på foreningens hjemmeside. Husk at angive medlemsnummer. Eller på tlf. 4243 9606.

- For arrangementer med spisning er deltagerprisen er kr. 125,- for foreningens medlemmer og kr. 150,- for gæster.
- For arrangementer med kaffe er deltagerprisen kr. 50,- for foreningens medlemmer og kr. 75,- for gæster.

Tilmelding er først bindende efter indbetaling af deltagerbeløbet på foreningens konto nr. **5333 – 0242689**.

Sidste tilmelding er en uge før arrangementet. Der er begrænset deltagerantal, som fastsættes efter sundhedsmyndighedernes retningslinjer, ved alle arrangementerne.

Allerede nu kan vi glæde os til Historie Café i 2025. Der er allerede nu lavet aftale med Bruno Jensen, Lars Spatzek og Erik Dahl. Se datoerne i BAGLOMMEN.

I år går juleturen til Taastrup Nykirke

Det bliver i år på en tirsdag, og i december måned den 17.

Thomas Laurberg Vedel vil modtage os og fortælle om kirken og livet i og omkring den.

Kirken kan i år fejre sin 117 år fødselsdag. Taastrups indbyggere var meget kede af at skulle gå den lange og besværlige vej til kirken i Høje Taastrup for at deltage i søndagens gudstjeneste. Derfor besluttede man i 1902, at Taastrup skulle have sin egen kirke.

Kirkeprojektet blev meget hurtigt et hjertebarn for byens indbyggere. På et møde på den lokale kro blev der nedsat en komite med folk fra lokalområdet, som skulle rejse penge og midler til opførelsen af kirken. Alle bysbørnene bidrog med det de kunne, og man håbede på, at kirken kunne bygges tæt ved stationen.

Dette ønske blev imødegået af proprietær Ib-sen fra Lykkensgave, som skænkede projektet en stor grund klods op ad stationen.

Allerede i 1906 havde komiteen indsamlet så mange penge, at det første spadestik kunne tages. Et år efter – den 15. december 1907 – blev den nye Taastrup Nykirke indviet af biskoppen.

Vi mødes foran kirken kl. 11.50. Turen afsluttes med kaffe og kage. Tilmelding til foreningens kasserer, gerne pr. e-mail: jensenhannestampe@gmail.com eller telefon: 4243 9606 senest den 10. december.

Pris. Kr. 50.-, indbetales på foreningens konto
Reg. nr. 5333 Konto nr. 0242689.

Arkivernes dag på Blaakildegaard

Lørdag den 9. november kl. 10.00-14.00

Lokalhistorisk Arkiv med samlingerne byder sammen med Høje-Taastrup Lokalhistoriske Forening velkommen bl.a. med følgende program:

- **Bambola legetøj.** Vi søger lokale beboere med erindringer og legetøj fra fabrikken. Hannibal Muncik fra Kroppedal Museum vil være til stede.
- Høje-Taastrup Lokalhistoriske Forening vil være til stede med medlemmer, som bl.a. vil gøre reklame for de spændende arrangementer i foreningen samt hjælpe til med at løse lokalhistoriske spørgsmål.
- Hedeboegnens Slægtsforsker Forening. Alt om kunsten i at slægtsforske.
- Ole Rasch Fotogruppen vil være på plads og vise den enorme fotosamling.
- Byvandring i Taastrup Valby kl. 11.00 og 13.00 med arkivleder Lars Spatzek. Kort tur i området.
- Bag kulisserne på arkivet kl. 12.15 med arkivleder Lars Spatzek
- Den berømte Høje-Taastrup Kommunefilm fra 1947
- Se L.A. Ring malerierne og keramik
- Spejderhistorisk Arkiv Vestegnen holder åbent hus.

Hvor er billedet taget?

Du kan ikke vinde noget, blot bringe minder fra en svunden tid i erindring.
Vi bringer det rigtige svar i næste nummer.

Billedet i sidste nummer var fra Taastrup Hovedgade. På billedet, der er fra omkring 1926, viser den lille butik der var på Køgevej 58. Det var træskomager S.P.Lange, som havde forretningen fra 1923 til 1930. På skiltet til højre ses det, at forretningen også var sæbehus.

Foto: Byhistorisk Samling og Arkiv i Høje-Taastrup Kommune

Høje-Taastrup Lokalhistorisk Forening

Bestyrelsen og suppleanter

Formand

Lisa Møldrup Ulriksen
Tlf. 5189 4500
lisamulriksen@gmail.com

Næstformand

Bodil Munck
4051 0707
bodil.munck@webspeed.dk

Kasserer

Hanne Stampe Jensen
Tlf. 4243 9606
jensenhannestampe@gmail.com

Foreningens kontonummer:

5333 024 2689

Bestyrelsesmedlemmer

Ole Gram
Tlf. 2449 1729
ole1gram@gmail.com

Inge Sørensen

Tlf. 4029 0203
ingesnerle69@gmail.com

Per Andersson

Tlf. 5376 2600
panda@dukamail.dk

Peter Mose Nielsen

Tlf. 2168 5790
peter.mose@privat.tele.dk

Helle Rasmussen

Tlf. 2255 8634
Hellerass49@gmail.com

Suppleanter

Vibeke Strøm
Tlf. 4084 8009
v.stroem@privat.dk

Dorrit Jacobsgaard

Tlf. 2381 6463
dorritgaard@gmail.com

Bilagskontrollanter

Birthe Povelsen
Tlf. 4399 7018 – 2989 7018
birthe.ougaard@hotmail.com

Flemming Ougaard

Tlf. 6088 4708 – 3220 2826
flemming@ougaard.dk

Bilagskontrollantsuppleant

Jørgen Thorsen
Tlf. 2734 4890

Udvalg

Foredragsudvalg:

Bodil Munck, Helle Rasmussen,
Vibeke Strøm
Video dokumentation: Ole Gram

Turudvalg:

Lisa Møldrup Ulriksen

Bladudvalg:

Bestyrelsen
Redaktion: Ib Sandahl, Peter
Mose Nielsen, ansvarshavende
redaktør af medlemsbladet:
Lisa Møldrup Ulriksen

Vandtårn:

Ole Gram, Per Andersson

Arkivudvalg:

Lisa Møldrup Ulriksen

Arrangementer Blaakildegaard

Inge Sørensen

Repræsentanter Kroppedal:

Lisa Møldrup Ulriksen

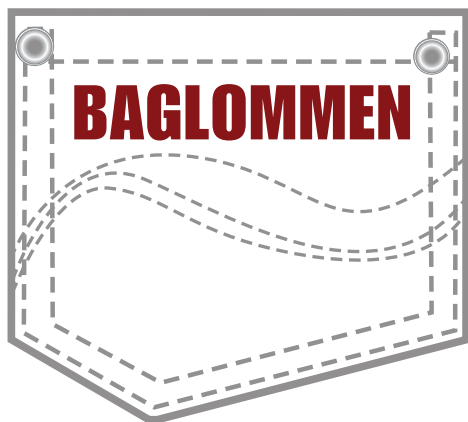
Foreningens hjemmeside:

Htlokalhistorisk.dk
Redaktør hjemmeside:
Peter Mose Nielsen

Foreningens postadresse:

Skolevej 54, 2630 Taastrup

Kalender

2024

Historie Café – alle dage kl. 18.30

I efteråret er følgende datoer reserveret:

Onsdag den 9. oktober

Onsdag den 30. oktober

Onsdag den 13. november

Juletur

Taastrup Nykirke, tirsdag den 17. december
kl. 12.00-14.00.

Vandtårnet

Vandtårnet er lukket for besøg indtil videre.

2025

Historie Café – alle dage kl. 18.30

Følgende datoer er reserveret:

Onsdag den 12. februar

Onsdag den 12. marts

Onsdag den 23. april. *Ny dato*

Årsmøde

Mandag den 10. marts kl. 19.30

Eventuelle ændringer af arrangementerne vil blive meddelt på foreningens hjemmeside og i medlemsbladet. Myndighedernes retningslinjer vil blive fulgt ved alle arrangementer.